

اهمیت مشاوره در خانواده و ازدواج

محمد حسین سلیمانی

دانشجوی مشاوره و راهنمایی، اصفهان mmdvalhala91@gmail.com

چکیده

مقاله حاضر سعی دارد تصویری از خانواده و نقش مشاوره در ارتباطات و اجزای آنرا بررسی کند. همچنین در این مقاله به بررسی اهمیت ازدواج و موانع موجود در آن میپردازیم. این نکته حائز اهمیت است بسیاری از ازدواج ها، در اثر گرفتن تصمیم احساسی و به دور از منطق شکل میگیرند و به همین دلیل ثبات زیادی ندارند و در کوتاه مدت مشکلات زیاد زناشویی شکل میگیرد و ممکن است که به طلاق منجر شود. در این مقوله، مشاوره قبل از ازدواج بین جوانان بسیار مهم است. انتخاب همسر آینده از مهمترین تصمیمات هر فرد میباشد. همچنین در این مقاله به تعریف خانواده و دیدگاه اسلام بر خانواده میپردازیم.

واژه‌های کلیدی

خانواده، ازدواج، مشاوره، موانع، کاربرد

۱. متن مقاله

مقدمه

خانواده نهادی با سابقه دیرین می باشد که هسته اصلی جوامع بشری را تشکیل می دهد. خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی است. مسئله ازدواج و زناشویی از جمله مسائل مهم و اساسی در تشکیل خانواده و ادامه نسل بشر بوده و در میان تمام اقوام و ملل در تمامی زمان ها و مکان ها وجود داشته است. توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده سالم زمینه ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد دهنده انسان است. از این رو فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف پایه و اصلی والدین می باشد.

از سوی دیگر خانواده پایگاه حفظ سنت های ملی، مذهبی و قومی می باشد. خانواده را میتوان در دو سطح مطالعه کرد. سطح خرد و سطح کلان. از آنجا که خانواده روابط متقابل میان افراد را مورد بررسی قرار دهد، در سطح خرد مطالعه میشود. از دیدگاه دیگر چون ارتباط خانواده با سایر نهادهای اجتماعی از جمله سیاست و اقتصاد و... مورد بررسی قرار میگیرد در سطح کلان مطالعه میشود.

تعریف خانواده از منظر قرآن کریم

خانواده از منظر قرآن کریم این گونه تعریف شده است:

خانواده یک واحد اجتماعی است که هدف از آن در نگاه قرآن، تامین آرامش و سلامت روانی سه دسته است: زن، شوهر، پدر و مادران و فرزندان. در آیه ۷۴ سوره فرقان میخوانیم:

>> و کسانی که میگویند پروردگارا به ما از همسران و فرزندانمان آن ده که مایه چشم روشنی چشمان ما باشد و ما را پیشوای پرهیزکاران گردان. << [۱] این آیه بر اهمیت خانواده و پیش آهنگی آن در تشکیل جامعه نمونه انسانی اشاره دارد.

سابقه تاریخی خانواده و ازدواج

مسئله ازدواج و خانواده از مسائل بسیار مهم حیاتی انسانی و مورد بحث همه ادیان و مذاهب و علمای تربیت، جامعه شناسی و روانشناسی و فلاسفه و صاحبان مکاتب و اندیشه هاست و موضوع و ابعاد آن مورد بررسی در همه محافل مذهبی و غیر مذهبی است.

بررسی های برخی از روانشناسان اجتماعی نشان داده است که امر ازدواج در نزد برخی از حیوانات عالی هم رواج دارد ولی صورت عقلانی و پایدار آن در جامعه انسانی دیده میشود. مسئله ازدواج در زندگی انسان ها نقطه عطف مهمی است که صدها پیروزی و شکست و کامیابی و ناکامی بدان مربوط میشود. [۲]

حق ازدواج در همه مذاهب و ادیان و مکاتب از حقوق زن و مرد به حساب می آید و در اسلام با خواست و رضایت طرفین و آزادی کامل زن و مرد صورت میگیرد. به دنبال آن طبعاً حقوق و وظایفی برای طرفین و فرزندان که از آنها پدید می آیند ایجاد میشود.

خصوصیات خانواده

۱. حضور خویشاوندان مختلف

۲. وظایف متفاوت

۳. حقوق متقابل

۴. روابط شخصی

۵. منافع مشترک

۶. پیگیری اهداف معین

۷. تماس مستمر

۸. پایداری نسبی [۳]

نشتمین کنفرانس ملی

علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

اهمیت خانواده در اسلام

اسلام خانواده را از مهم ترین و اساسی ترین واحد های اجتماعی میداند که بنای بر الفت، همدلی، همدمی استوار و این بنا محبوب ترین بناها نزد خدا میباشد. روابط آن بر مودت و رحمت قرار نهاده شده و گرمی کانون خانواده مورد توجه عمیق اسلام است. تعالیم اسلامی شخصیت واقعی انسان را مد نظر دارد و نیکبختی و سعادت زوجین را در سایه عقد و پیمان ازدواج با در نظر داشتن معیار های انتخاب همسر تضمین میکند.

اسلام زندگی خانوادگی را بر مبنای حقوق و مسئولیت قرار میدهد و در آن وظیفه هر یک از اعضا معلوم و مشخص است در عین آن که گذشت و فداکاری زوجین برای گرمی کانون استواری آن اصلی است. اسلام قائل است اصلاحات از خانواده ها باید شروع شوند و زن و شوهر مسلمان باید بقای حیات اجتماعی را در خانواده پی ریزند. [۴] [۵] [۶]

اهمیت مشاوره پیش از ازدواج

مشاوره پیش از ازدواج به زوجین کمک میکند که بتوانند با شناخت بهتری از یکدیگر وارد زندگی مشترک شده و بتوانند با تفاهم بیشتری زندگی خود را آغاز کنند. متأسفانه امروزه میتوانیم شاهد طلاق های بسیاری باشیم که به دلیل عدم تفاهم زوجین یا یکدیگر شکل میگیرد. دلیل عمده ازدواج هایی که به طلاق منجر میشوند، این است که افراد تنها شور و اشتیاق اولیه خود را در نظر میگیرند و ما بقی موارد را پشت گوش خواهند انداخت که همین مسئله در آینده گریبانگیر آنها خواهد شد. [۷] اگر افراد قبل از ازدواج به مشاور مراجعه نمایند این امر به زندگی بهتر و دوام آن کمک شایانی میکند تا واقع بینانه به ازدواج نگاه کنند و از هرگونه احساسات غیر منطقی بپرهیزند چرا که پایه و اساس ازدواج بر معیارهای عقلانی استوار است. بسیاری از جوانان در زمان عقد یا نامزدی یا آشنایی اولیه قبل از ازدواج یک زندگی ایده آل و بدون هرگونه اختلاف و درگیری را تصور میکنند و با چنین دیدگاهی بر این باورند که بین شان صد درصد تفاهم وجود دارد، غافل از اینکه در نخستین مشکلی که برایشان هنگام زندگی مشترک به وجود می آید، آرمان ها و عقایدشان به یکباره فرو میریزد و سریع از زیر بار مسئولیت زندگی مشترک شانه خالی میکنند و تصمیم به جدایی میگیرند.

بنا بر این مراجعه به مشاوره آن هم قبل از ازدواج برای تداوم یک زندگی و تصمیم گیری درست تاثیر مطلوبی خواهد داشت. طبیعتاً افراد به لحاظ شرایط خانوادگی و تربیت دارای فرهنگ و مسائل خاص هستند. بنا بر این توجه به مسائل زیر دارای اهمیت فوق العاده بالایی است:

- ۱_ در انتخاب همسر عجله و شتاب نکنید. این امر را با بررسی و تحقیق انجام دهید.
 - ۲_ چنانچه پدر و مادر و خانواده های وابسته، سختگیری کنند برای متقاعد کردن آن ها از مشاور خانواده کمک بگیرید. [۸]
 - ۳_ در انتخاب همسر پس از بررسی معیارهای مقابل، وضع خود را با طرف مقابل مقایسه کنید و در صورت هماهنگی تصمیم گیری کنید. یعنی باید دختر و پسر هنگام ازدواج سراغ موردی بروند که حداقل اختلافات فرهنگی، اخلاقی، اقتصادی، مذهبی و... را با خود و خانواده اش داشته باشد تا زندگی شان پایدار باقی بماند.
- همچنین مشاوران اختلافاتی را که ممکن است بین خانواده های داوطلبان ازدواج به وجود بیاید به آنها گوشزد میکند و در واقع اختلافات را برای آن ها ترسیم میکنند تا با چشمانی باز برای زندگی مشترک تصمیم بگیرند. [۹]
- مشاوره قبل از ازدواج دریچه ای است که به سوی شناخت از یکدیگر گشوده میشود، چرا که زوجین با نگاه واقع بینانه ای میتوانند مشکلات بعد از ازدواج را بسنجند و با توانایی خودشان در حل آن بکوشند. اما کسانی که تاب و توان مشکلات را ندارند و با این تصور که زندگی مشترک باید هیچ گونه دغدغه ای نداشته باشد ناخودآگاه به سمت جدایی پیش میروند. این گونه افراد به دنبال راه گریزی از زندگی شان هستند که حداقل آسیب آن طلاق عاطفی است که طبیعتاً آثار منفی زیادی بر تداوم زندگی کثیر آن ها خواهد گذاشت. [۱۰]

مشاوره قبل از ازدواج اگر بر اساس معیارها و شرایط درست انجام شود و فرد مشاوره دهنده از آگاهی و اطلاعات کافی برخوردار باشد، به دو طرف کمک زیادی خواهد کرد. بنا بر این دو نفری که به مشاور مراجعه میکنند، باید با صداقت کامل مسائل خود را با مشاور در میان بگذارند.

نشستین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

به عبارتی دیگر، زوجین باید تسلیم مشاور باشند و به این نکته توجه داشته باشند که مشاوران هیچ گاه توصیه به ازدواج نمیکنند، همان گونه که توصیه به طلاق نمیکنند. (به عبارتی از نظر یک مشاور خانواده، ازدواج چه برای دختر و چه برای پسر هدف نیست بلکه میتواند یک انتخاب باشد).

در واقع ازدواج تولد اختیاری است و فرد به اختیار خود تصمیم به تشکیل زندگی مشترک میگیرد. بنابراین یک مشاور حاذق میتواند به فرد در انتخاب احسن کمک کند. در منابع اسلامی به ازدواج بسیار توجه شده و در بعضی از روایات از آن به عنوان <<کمال دین>> و <<میثاقا غلیظا>> یاد میشود.

یکی از ملاک های انتخاب همسر این است که در اصول کلی باید شبیه و مانند هم باشند. در گذشته به ازدواج میگفتند "افتراق" یعنی قرین و قرینه، نزدیک و شبیه و مانند این ها. یعنی دو زوج کار عجیب و غریب نکنند یعنی یک مرتبه فردی کسی که عکس خودش باشد را انتخاب نکنند. به همین جهت است که زوجین باید در زمینه ها و جنبه های مختلف مواظب تناسب ها باشند.

درست است که آدم ها با مذاهب و فرهنگ های مختلف میتوانند ازدواج کنند اما اگر افراد با کسی ازدواج کنند که از نظر دین و مذهب و همچنین جهان بینی کلی اختلاف داشته باشند، خود را به خطر انداخته اند. درست مانند کسی که سوار اتوموبیلی شده که سرعت زیادی دارد و احتمال جرمه شدن یا تصادف سنگین وجود دارد. به همین جهت است که ممکن است در این مسائل جنبه استثنا وجود داشته باشد؛ ولی اصولا وقتی که به آمار و ارقام نگاهی می اندازیم و به روابط علت و معلولی نگاه میکنیم که بالاتر از مفهوم آمار و ارقامی است کاملا متوجه میشویم هنگامی که با کسی که از نظر دینی و مذهبی با ما فرق دارد ازدواج کنیم دیر یا زود با آن به مشکل برخوردیم خورد که در مواردی ممکن است به طلاق عاطفی منجر شود. (پس همواره باید قبل از ازدواج به این همانندی و یکسانی توجه شایانی کرد.)

آمادگی و شناخت

در مشاوره ازدواج به دو فرایند توجه میشود: اول اینکه فرد بداند برای ازدواج آمادگی دارد یا نه و دوم از طرف مقابل شناخت کافی داشته باشد. فرد برای اینکه بداند آمادگی کافی برای ازدواج دارد یا نه میتواند از مشاور کمک بگیرد. فردی آمادگی ازدواج دارد که تعهد پایدار داشته باشد، یعنی برای فردی که وارد زندگی او شده بار نباشد، زندگی بالنده ای داشته باشد، باعث آرامش وی شود، سرعت حرکت او به سمت تعالی و پیشرفت را بیشتر کند و اگر چنین نباشد، در واقع ازدواج تنها برای رفع بخشی از نیازها خواهد بود که به فرد برای پیشرفت و تعالی کمکی نمیکند. بنابراین فرد برای این که میزان آمادگی خود را برآورد کند میتواند از مشاور حاذق کمک بگیرد.

برای بسیاری از افراد یک یا تعدادی از ملاک های کم اهمیت محور توجه قرار میگیرد و در صورتی که باید به مجموع عوامل توجه کرد، بنابراین در مشاوره قبل از ازدواج مجموعه عواملی که یک فرد باید به آن توجه کند، بررسی میشود. به عنوان مثال میزان تاثیرگذاری و بار ارزشی هر کدام از عوامل خانواده، زیبایی و اعتقادات مشخص است و مشاور با تعیین ریسک پذیری عوامل مختلف تعیین میکند که به عنوان نمونه در زمینه خانواده ها در آینده دو نفر احتمال ریسک وجود دارد

یا خیر، تشخیص می‌دهد که آیا فرد میتواند از این ریسک گذر کند یا نه و فرد را متوجه این موضوع میکند که در زندگی آینده چه میزان از وقت و انرژی خود را باید صرف مدیریت عوامل ریسک پذیر و حذف و خنثی کردن آن‌ها کند. [۱۲]

موانع ازدواج در جوانان

امروزه مشکلات و مسائلی بر سر راه جوانان وجود دارد که به قدری زیاد است که جوانان را بر سر یک دوراهی قرار داده است. یا باید قید ازدواج را زده و آنرا به تعویق بیندازد، یا بعد از تلاش‌های طولانی و کوشش‌های بسیار به سختی به نتیجه برسد. در بروز این مشکلات نمیتوان یک نفر و یا یک نهاد را مقصر دانست بلکه عوامل فرهنگی و اجتماعی زیادی دست به دست هم داده اند تا این سنت الهی را در مسیر سخت و دور از دسترس قرار دهند. در ادامه به مهم‌ترین موانع ازدواج جوانان می‌پردازیم.

۱) والدین سختگیر

خانواده نقش مهم و تعیین کننده‌ای در امر ازدواج دارد. آن‌ها میتوانند با راهنمایی‌ها و کمک‌هایشان گره‌گشای بسیاری از مشکلات پیش روی جوانان باشند. اما بعضی از والدین در مسیر انتخاب و ازدواج فرزندان‌شان به قدری سختگیر و باریک بین میشوند که تبدیل به بزرگترین مانع ازدواج فرزندان‌شان می‌گردند. گاهی والدین آرزوهای بر باد رفته خود را هنگام ازدواج به فرزندان‌شان تحمیل میکنند و با بهانه تراشی و گذاشتن شرط و شروط‌های سخت مانند تعیین تعیین مهریه سنگین، ایراد گرفتن

به تحصیلات، چهره و قیافه، محل زندگی، گرفتن عروسی‌های آنچنانی، ازدواج را از مسیر طبیعی خارج میکنند.

۲) سنت‌ها و رسوم غلط

در چند سال گذشته سنت‌ها و رسومی که بسیار زیبا بودند و پشت سر هر کدام از آن‌ها فلسفه‌ای نهفته بود، تبدیل شدند به سنت‌هایی نادرست که در بعضی از شهرستان‌ها و قومیت‌ها شکلی افراطی تر به خود گرفته است. گرفتن مراسم‌ها به شکل تجملاتی، هزینه‌های گزاف برای تزیینات و عکاسی و فیلمبرداری، خرید‌های آنچنانی و... از این دسته رسوم می‌باشند. بعضی از اوقات نیز این سنت‌ها جنبه مالی ندارند اما باعث تاخیر در ازدواج میشوند؛ مانند موکول کردن ازدواج فرزند کوچکتر به ازدواج فرزند بزرگتر، اعتقاد به ازدواج‌های فامیلی و یا اعتقاد به شانس و بخت‌گشایی از دیگر رسوم نابهنجاری است که وجود دارد.

۳) مشکلات اقتصادی

مشکلات اقتصادی از دیگر موانعی هستند که همواره مانعی برای تشکیل خانواده و ازدواج بوده‌اند. به ویژه در این چند سال گذشته که مولفه‌های مختلف اقتصادی همواره رویه‌ای منفی داشته‌اند و اقتصاد نیز بی رونق بوده است. به طور کلی <<نداشتن توان مالی کافی>> از جدی‌ترین مشکلاتی است که ازدواج را به خصوص برای پسران دشوار کرده است. <<عدم امکان تهیه مسکن خوب>> یا حتی <<عدم توانایی در تعیین حداقل مسکن>> خود به دغدغه‌ای بزرگ تبدیل شده است. به ویژه که در چند دهه اخیر شهرهای بزرگ همواره با افزایش جمعیت مواجه بوده‌اند و متأسفانه مسکن به همان اندازه رشد نداشته است. همچنین تورم افسار گسیخته که همواره در طول عصر معاصر گریبانگیر مردم بوده است، در چند سال اخیر ۲

برابر میانگین تورم ۲۵ ساله بلند مدت بوده است که این خود عاملی بر کاهش ازدواج می‌باشد. [۱۴]

کارکردهای خانواده (مثبت)

در اینجا به بررسی کارکردهای خانواده میپردازیم. مشاوران و جامعه شناسان معمولاً به کارکردهای خانواده دید و نظری مثبت دارند. با وجود این، گاه برخی از ایشان دیدگاه‌ها و جنبه‌های منفی خانواده را نیز در نظر گرفته و به آن اشاره میکنند. در این جا ابتدا به کارکردهای مثبت خانواده میپردازیم.

۱) کارکرد زیستی و تولید مثل خانواده

وجود فرزندان در خانواده موجب استحکام خانواده میشود. شاید این کارکرد از جمله کارکردهایی است که تمام افراد چه صاحب نظر چه غیره با آن آشنایی دارند. زن و شوهری که ازدواج میکنند، دیر یا زود منتظر تولد فرزند خواهند بود. هر چند ممکن است تفاوتی بین افراد مختلف، فرهنگ‌ها، جوامع مختلف از لحاظ زمان بچه دار شدن و تعداد فرزندان و فاصله سنی آن‌ها وجود داشته باشد، اما تولد فرزند به طور مشترک در تمام جوامع، فرهنگ‌ها، طبقات مختلف اقتصادی و اجتماعی مورد توجه است. امروزه در برخی جوامع به دلایل مختلف از جمله تعلیم و تربیت، اقتصاد، بهداشت و... محدود کردن تعداد فرزندان مورد توجه قرار میگیرد.

(به خصوص در جوامع غربی و به خصوص کشورهای در حال توسعه که این ذهنیت به مرور زمان شکل گرفته است که که زوجین یا فرزندی نداشته باشند یا اگر هم تصمیم به بچه دار شدن گرفتند نهایتاً یک فرزند به جهان بیاورند که خود این دیدگاه در بلند مدت باعث پیری جمعیت و کاهش خدمات اجتماعی شده است.)

در جامعه ما موضع کنترل موالید و تنظیم جمعیت خانواده مورد توجه قرار گرفته و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی به کمک وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف به تهیه و اجرای طرح‌های مناسب در این راستا اقدام کرده‌اند. (البته باید به این نکته توجه کرد که طرح‌های اجرا شده در راستای کاهش جمعیت ک از دهه ۷۰ خورشیدی آغاز شده موفقیت آمیز بوده ولی کشور با مشکل پیری جمعیت رو برو شده است در حالی که طرح‌های تشویقی برای افزایش جمعیت شکست خورده‌اند.)

۲) ارضای نیازهای جنسی

در هر جامعه تلاش میشود که مسائل و احتیاجات جنسی به علت نیروی کششی زیادی که دارند به صورتی تحت نظارت قرار گیرند، هر چند شیوه‌های متفاوتی را میتوان از بین جوامع مختلف برای چنین کنترلی مشاهده نمود. در هر حال در تمامی جوامع نقش اساسی و عمیق تشکیل خانواده در تامین نیازهای جنسی به شیوه ای سالم مورد تایید است.

۳) کارکردهای تربیتی و آموزشی خانواده

یکی از وظایف اساسی خانواده علاوه بر به دنیا آوردن فرزند، توجه به مسائل تربیتی است. خانواده با فراهم کردن محیط مساعد، امکانات و شرایط مناسب و نظارت بر تربیت و آموزش فرزندان چنین کارکردی را مهیا میسازد. در گذشته و قبل از تاسیس مکتب و مدارس تمام وقت، وظایف تعلیمی و تربیتی و مهارت‌های شغلی بر عهده خانواده بوده است و کودکان و نوجوانان از طریق آموزش‌های غیر رسمی و نیز پدر و مادر و افراد بزرگتر خانواده با آداب اخلاقی-اجتماعی و حرفه و مشاغل مختلف جامعه آشنا میشدند. با توجه به شرایط فعلی زندگی به ویژه در جوامع پیشرفته بخشی از این کارکرد بر عهده مهد کودک‌ها، مدارس و دیگر موسسات آموزشی و پرورشی گذاشته شده است. با این حال توجه به این نکته ضروری است که هیچ یک از این موسسات قادر نخواهند بود تاثیرات خانواده را به صورتی کامل داشته باشند.

۴) تامین کننده سلامت جسمی و روانی اعضا

از وظایف خانواده تامین امنیت جسمی و روحی برای هریک از اعضای خانواده است، تا از این طریق سلامت جسمی و روحی آن ها را تضمین کند. تامین غذا، بهداشت و جو مناسب عاطفی و روانی شرایط را برای رشد و شکوفایی افراد فراهم کند. بدیهی است که در خانواده هایی که این کارکرد با مشکل روبرو است، عدم تامین نیازهای تغذیه ای، عدم رسیدگی به وضعیت بهداشتی و جسمی، زمینه را برای ابتلا به انواع بیماری های روحی و روانی فراهم میسازد. از سوی دیگر عدم توجه به مسائل عاطفی افراد خانواده، از جمله تامین نیاز های روانی آن ها، اعمال شیوه های ارتباطی مناسب، آموزش شیوه های مواجهه با مشکلات افراد که از لحاظ روانی در وضعیت نامناسبی قرار گرفته اند، تحول جامعه خواهد بود. به همین جهت لازم است تک افراد ابتدا در زمان تشکیل خانواده و بعد از آن در طول زندگی مشترک به نیازهای عاطفی و روانی خود و بقیه افراد خانواده توجه داشته و به آموزش و کسب اطلاعات لازم در این زمینه رغبت نشان دهند.

تحقیقات نشان میدهند زوج هایی که سلامت روانی کافی ندارند، اغلب فرزندان ناسازگار و ناسالم پرورش میدهند. مادران افسرده اغلب فرزندان افسرده دارند و افراد افسرده چه از لحاظ فردی و چه از لحاظ اجتماعی با مشکلات زیادی مواجه هستند. این مساله تنها به افسردگی ختم نمیشود، کلیه ناراحتی های روحی چه ضعیف و چه قوی در جو عاطفی خانواده انعکاس نامطلوبی دارد. خانواده مشکل دار در علت شناسی آسیب های اجتماعی بسیار حائز اهمیت است.

5) کارکردهای اقتصادی و اجتماعی خانواده

در اجتماعات سنتی خانواده این کارکرد خود را با کار و فعالیت اقتصادی مستقیم و آموزش و انتقال مستقیم مشاغل از والدین به فرزندان انجام میداد. امروزه با صنعتی شدن جوامع، وضع به گونه ای تغییر یافته است و عمدتاً چنین کارکردی به صورت غیر مستقیم اعمال میشود. امروزه دیگر کمتر به چشم میخورد که مشاغل به صورت موروثی منتقل شوند، اما خانواده از نظر تامین شرایط و امکانات لازم برای جوانان خود به شیوه فعالیت اقتصادی آن ها و گزینش شغل آن ها را تحت تاثیر قرار میدهد. همچنین خانواده با آموزش های مستقیم و غیر مستقیم فرایند اجتماعی شدن فرزندان را فراهم ساخته، میزان موفقیت در امور اجتماعی را تحت تاثیر قرار میدهد. خانواده های سالم معمولاً فرزندان تربیت میکنند که فعالیتهای مختلف اقتصادی و روابط اجتماعی مناسب تری دارند.

کارکردهای خانواده (دیدگاه منفی)

۱. وابستگی به غیر
۲. مشکل رشد سریع جمعیت

۱) وابستگی به غیر

خانواده همانطور که بر مراقبت و نگهداری فرزندان و اجتماعی کردن آن ها تاثیرات مناسب فراوانی دارد اما گاهی به دلیل توجه بیش از اندازه پدر و مادر، فرزند فردی متکی به غیر بار می آید. علاوه بر این اعضای خانواده چنان به هم احساس نزدیکی میکنند که این امر به نوعی محدودیت منجر و در نتیجه منجر به تنش و تعارض میشود. [۱۵]

۲) مشکل رشد سریع جمعیت

هم چنین ممکن است با تغییر شرایط جامعه، آثار و نتایج مطلوب یک نظام اجتماعی به آثار و نتایج نامطلوب و نامناسب برای نظام اجتماعی کل تبدیل شود. تولید مثل که در طول تاریخ یکی از آثار مهم وجود خانواده بر نظام اجتماعی بوده است، در شرایطی که جمعیت

یک جامعه از حد معینی درگذرد، آثار نامطلوب فراوان به دنبال خویش دارد، امروزه در برخی جوامع و کشورها این مسئله به صورت یک مشکل اجتماعی درآمده است.

نتیجه گیری:

آنچه که در پایان باید به آن اشاره کنیم این است که ایجاد یک جامعه سالم منوط به بوجود آوردن یک مجموعه کوچکتر به نام گرفت که البته این شرایط نیز تحت شعاع عوامل دیگر مانند عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... قرار میگیرند.

با توجه به دیدگاهها و تعاریفی که از خانواده ارائه شد، این نکته حائز اهمیت است که در جوامع امروزی نقش یک مشاور خانواده حرفه ای و آگاه در تشکیل خانواده و ازدواج بسیار مهم است. اگر خانواده ای شکل گیرد که در آن زوجین شناختی خوب و مناسب از یکدیگر نداشته باشند، ممکن است مشکلات مختلفی برایشان شکل گیرد و این مشکلات، خود را در سطوح مختلف اجتماعی نشان دهند.

منابع

۱) قرآن کریم

۲) تقوی، نعمت الله (۱۳۸۱)؛ مبانی جمعیت شناسی

۳) مهدی پور، صمصام؛ بررسی سیر تحول نظام خانواده در ایران

۴) حسینقلی پور، اصغر؛ خانواده و اهمیت آن در اسلام

۵) پورشالچی، حسام؛ خانواده و اهمیت آن در اسلام

۶) بیگ زاده، بهداد؛ خانواده و اهمیت آن در اسلام

۷) حسینی، مهدی (۱۳۹۱)؛ آموزش و مشاوره قبل از ازدواج

۸) بازیاری زاده، یحیی؛ تبیین پیش نیازهای اثربخشی مشاوره

۹) سجادی باقی، سید حسین؛ مشاوره ازدواج و خانواده

۱۰) گروه مولفین نشر پایتخت؛ انتشارات پایتخت (۱۳۹۵)

۱۱) صالح پور، علیرضا (۱۳۹۵)؛ مشاوره و تست قبل از ازدواج

۱۲) خداپرست، هادی (۱۳۹۴)؛ بازهم زندگی؛ مشاوره و آموزش های قبل از ازدواج

۱۳) حسینی برسری، فتانه (۱۳۹۸)؛ نگاهی کامل بر مشاوره قبل از ازدواج برای متخصصان و مراجعین

۱۴) بانک مرکزی؛ داده ها و آمارهای تورم ۱۳۹۹

۱۵) قنادان، منصور (۱۳۸۶)؛ پیش درآمدی بر تاثیر مشاوره قبل از ازدواج

ششمین کنفرانس ملے

علوم انسانے و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

